

Mgr. Vít Šisler, PhD
Contemporary Jurisprudence for Muslim Minorities in Europe
Současná jurisprudence pro muslimské menšiny v Evropě
Diplomová práce

Oponentský posudek – prof. dr. Rudolf Veselý, CSc.

Kandidát za cíl své magisterské práce určil jeden z velice živých problémů současného muslimského světa – používání muslimské jurisprudence k řešení otázek, před kterými se ocitají v nemuslimském prostředí muslimské menšiny tvořené skupinami emigrantů různého místního či etnického původu a s nestejnými přístupy k používání muslimského práva. Do hostitelských zemí přicházejí se svými zvyky i se svým tradičním způsobem chápání právních vztahů, ale s tím se z velké části neshodují právní normy užívané v dané hostitelské zemi. Aby tyto skupiny muslimů mohly žít ve shodě se svým náboženstvím způsobem stanoveným muslimským právem, musí hledat cesty k tomu, jak zachovat užívání nábožensko-právních norem, aniž by došlo k porušení světských zákonů dané hostitelské země. Hlavním prostředkem, který k řešení tohoto problému používají muslimští právní odborníci, jsou fatwy, právní dobrozdání jimi vypracovaná a vydávaná v podobě odpovědí na dotazy vycházející obvykle ze skutečného problému nebo také vykonstruované samotným právníkem, faqihem, autorem fatwy, muftím.

Této problematice –využití těchto dobrozdání jako prostředku k symbiose muslimů s nemuslimskými prostředím při zachování principů muslimského způsobu života, dodržování norem muslimského práva, šari'yy při respektování zákonů řídících život občanů hostitelské země – je věnována předložená studie.

Práce byla provedena na rozsáhlém základě, převážně z aktuálních v nejnovější době zveřejněných informačních zdrojů – v tištěné a elektronické podobě.

Při studiu těchto materiálů a při přípravě konečného znění práce pracoval kandidát samostatně a cíl své práce dokonale splnil. Její dílčí výsledky přednesl již na několika konferencích v zahraničí a v ČR. Prostředky k zajištění studia a presentace jeho výsledků byly získány grantem od GAUK a od Hlávkovy nadace.

Rozvržení studie je systematické. První kapitola následující po uvedení do hlavních problémů tematu (s. 11-15) pojednává o přítomnosti muslimských menšin v západní Evropě, především ve Velké Británii, na jejíž problematiku je pozornost soustředěna (s. 16-20). Dále je pojednán vztah mezi muslimským právem a evropskými právními systémy (s. 21-28). Úlohu právních poradců (muftí) a funkci jejich jménem vydávaných právních doporučení (fatwá) autor stručně a výstižně pojednává na s. 29 a 30. Vlastní jádro práce představují dvě následující kapitoly věnované institucím působícím v západní Evropě v oblasti muslimského práva a jeho používání. V první z nich (s. 31-37) sleduje autor nejprve působnost lokálních tradičních institucí, pak význam orgánů s působností přesahující území určitého státu, nábožensko-právních rad a arbitrážních soudů, až dochází k rozkladu náboženské autority v oblasti práva a vlastnímu jeho výkladu. Druhou kapitolu (s.38-81) tvoří šest statí pojednávajících o postojích významných muslimských právních znalců počínaje fundamentalistickým odmítáním sekulárního státu, přes unifikační význam šari'yy pro život mimo „příbytek islámu“ až k úsilí o vytváření specifických, muslimskému právu neodporujících řešení kaus v minoritních

komunitách. Tři stati jsou vyhrazeny třem muslimským juristickým orgánům, které usilují o soužití šari'yy a světského práva hostitelského státu.

Je nesporné, že se jedná o thema náročné, které přesto bylo pojednáno plně srozumitelně také díky autorově právníckému vzdělání. Přitom je to thema v řadě evropských zemí s početnou muslimskou menšinou dnes již velice aktuální. U nás v ČR, kde je muslimská komunita poměrně malá a její většina se již i v užívání českých právních norem přizpůsobila domácí právní praxi, není zatím na programu dne. Je však velice pravděpodobné, že vědomost o jeho existenci bude brzy užitečná, jestliže se zvýší imigrace nových muslimů, a to nejen jednotlivců, nýbrž celých rodin.

Pokud jde o formální a jazykovou stránku, vyhovuje tato práce plně všem požadavkům na ni kladeným. Odkazy na použitou literaturu, citace z ní jsou spolehlivé a přesné a potřebně analysované vhodně doplňují samotný výklad.

K předložené práci Mgr Víta Šislera PhD nemám žádných připomínek
Zvolené thema bylo přes svoji náročnost pojednáno na výborné úrovni a zasluhovalo by být publikováno ve vhodném rozsahu a s vhodným zaměřením v odborném právníckém periodiku či jako samostatná publikace.

Práci doporučuji k obhajobě a za sebe ji hodnotím jako práci v ý b o r n o u.

V Praze dne 16. srpna 2011.

Prof. Dr. Rudolf Veselý, CSc.